

Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2023

Sisällys

1.	Valvontaohjelma	1
2.	Valvonnan maksullisuus	2
3.	Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2023 valvontatoimenpiteiksi.....	2
3.1	Ympäristönsuojelulain valvonta	2
3.2	Maa-ainesten ottamisen valvonta	4
3.3	Jätelain valvonta	4
3.3.1	Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta	4
3.3.2	Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset.....	5
3.3.3	Jätelain yleinen valvonta	5
3.4	Muu valvonta	5
4.	Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.....	6
4.1	Ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonta	6
4.2	Maa-ainesten oton valvonta.....	7
4.3	Muu valvonta	7

1. Valvontaohjelma

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelma perustuu Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaan vuosille 2022–2025, jonka Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 3.11.2021 § 39.

Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten yksittäisten tarkastuskohteiden sisältämää valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana. Se onkin Salon ympäristönsuojelun sisäisessä käytössä. Yksittäisen yrityksen tiedot esim. tarkastuskäyntitiheydestä ja sen perusteista voidaan antaa

asianosaiselle pyydettyä. Kooste vuosittain tehtävistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä muodostaa julkisen valvontaohjelman.

2. Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen perustelumuistion (ympäristöministeriö 25.8.2014) mukaan säännöllisen valvonnan maksut on kytketty ympäristönsuojelulain 205 §:ssä valvontaohjelman olemassaoloon. Jotta valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu, on valvonnan sisältö ja käyttö määriteltävä ohjelmassa. Jatkossa edellisen ohjelmakauden toteuma arvioidaan ja hyödynnetään toteumatietoja seuraavien ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa.

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun

- 1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- 2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
- 3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 (*rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen*) tai 176 §:ssä (*määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi*) tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaan maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Luvan muuttamisesta maksu kuitenkin peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Hallituksen esityksen (214/2013) mukaan kunnan valvonnasta perittävä maksu voi vastata enintään suoritteiden tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Tarkemmin maksun perusteista säädetään Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 4.3.2020 § 28), joka tuli voimaan 1.4.2020 ja maa-ainestaksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 13.11.2019 § 156), joka tuli voimaan 1.1.2020. Taksoja on tarkoitus tarkistaa vuoden 2023 aikana.

3. Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2023 valvontatoimenpiteiksi

3.1 Ympäristönsuojelulain valvonta

Vuoden 2023 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonnan suunnitelma on esitetty taulukossa 1. Vuonna 2023 tarkastusvuorossa on 36 kohdetta. Vuodeksi 2023 saatiin lisäresurssiksi 4 kk määräaikainen virka. Uuden viranhaltijan tehtäviin on tarkoitus sisällyttää valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia. Vuonna 2021 valvomatta jääneitä kohteita valvottiin vuonna 2022 ja tämän vuoksi vuoden 2022 kohteita siirretään vuoteen 2023. Työmäärä ja kiire ympäristönsuojelussa lisääntyy joka vuosi eikä nykyisellä henkilörerussilla pystytä vastaamaan lisääntyneeseen työmäärään. Valvontakohteiden valvonnassa keskitytään tärkeimmiksi arvioitujen kohteiden tarkastamiseen ja valvomatta jääneiden kohteiden valvontaa siirretään mahdollisuuksien mukaan seuraavaan vuoteen.

Tarkastuksista laaditaan muistio, joka lähetetään toiminnanharjoittajalle ja tallennetaan kaupungin asianhallintajärjestelmään. Tarkastusten toteumasta raportoidaan vuoden 2024 alussa rakennus- ja ympäristölautakunnalle.

Lisäksi tarkastetaan toiminnanharjoittajien vuosiraportointeja.

Taulukko 1. Ympäristöluvanvaraisten ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvontaluokat eli määräaikaistarkastusvälit, toimintojen lukumäärät (tilanne tammikuu 2023, Salon kaupungin tietojärjestelmä) sekä suunnitelma vuoden 2023 tarkastuksista Salossa

Valvottavat toiminnot	Valvontaluokka *)	Laitoksia / joista pohjavesialueella	Suunnitelma 2023
Metsäteollisuus		0	0
Metalliteollisuus	3	3 / 1	1
Energiantuotanto (5 – 50 MW)	3	6 / 2	3 / 1
Kemianteollisuus		0	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	2	26	8
Orgaanisia liuottimia käytävä toiminta	3	3	0
Mineraalituotteiden valmistus	2	4 / 2	2 / 2
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	3	0	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	3	0	0
Eläinsuojat	3	52 / 2	15 / 1
Liikenne	2	3 / 2	2 / 2
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	2	14 / 1	4 / 1
Muu toiminta	2		
- Ulkona sijaitseva ampumarata		1	1
- Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhalluspaikka		0	0
- Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos		1	0
- Muu toiminta (lumenkaatopaikka)		1	0
Yhteensä		114 / 10	36 / 7

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

3.2 Maa-ainesten ottamisen valvonta

Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Asetuksen mukaisesti kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päätynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Vuosittain tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Tarkastus suoritetaan lisäksi maa-ainesluvan haltijan, asianosaisten tai muiden perusteltujen vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Tarkastuksen yhteydessä selvitetään otetun aineksen määrä ja ottoalueen etenemä. Mikäli luvanhaltija ilmoittaa etukäteen helmikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia kyseisenä vuonna oteta, ei lupakohtetta silloin normaalisti tarkasteta eikä peritä valvontamaksua. Luvanhaltija ilmoittaa ympäristöhallinnon tietojärjestelmään tammikuun loppuun mennessä ottomäärän.

Osa maa-ainestenottotoiminnasta on myös ympäristöluvanvaraista. Tällaisia toimintoja ovat kalliokiven louhinta ja kiviaineksen murskaaminen. Ympäristöluvanmukainen toiminta valvotaan yhtä aikaa maa-ainesluvan valvonnan kanssa. Ympäristöluvanvaraisia toimintoja on Salossa 21 kpl. Osa ympäristöluvista ja maa-ainesluvista on yhdistetty ns. yhteiskäsittelyluviksi. Yhteiskäsittelylupia on Salossa voimassa 8 kpl. Tarkastettavien maa-ainekohteiden määrä riippuu siitä, onko alueella ottoa. Lisätarkastuksia tehdään tarpeen mukaan. Vuonna 2023 valvotaan toiminnanharjoittajien ottamisilmoitusten perusteella noin 35 maa-ainestenottokohdetta.

Taulukko 2. Maa-ainesten ottokohteet ja mahdolliset ottomäärät yhteensä Salossa vuonna 2023.

Maa-aines	Kohteiden lukumäärä / joista pohjavesialueella	Lupien mahdollistama kokonaisottomäärä yhteensä, m ³
Multa	2	noin 90 000
Kallio	15 / 5	noin 5 000 000
Sora ja hiekka	34 / 29	noin 15 000 000

Kotitarveottoon liittyvää valvontaa tehdään tarpeen mukaan.

3.3 Jätelain valvonta

Jätelain 124 § velvoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaista valvomaan toimintoja, joissa syntyy vaarallista jätettä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteenkansainvälisiä siirtoja. Lisäksi on valvottava jätteen ammattimaista keräystä, joka rekisteröidään jätelain 100 §:n mukaan. Jätelaki edellyttää myös jätteen laitos- tai ammattimaisen käsittelyn suunnitelmallista valvontaa, mutta nämä kohteet on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Jätelain mukaan valvottavat kohteet ja niiden valvontaohjelma vuodelle 2023 on esitetty taulukossa 3.

3.3.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavia kohteita Salossa on viisi. Keräystoiminta tarkastetaan toiminnan luonteesta riippuen, joko asiakaspalautteen perusteella (aluekeräyspisteet) tai riskinarvioon perustuvan valvontaluokan mukaisesti.

3.3.2 Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset

Vaarallista jätettä tuottaviksi laitoksiksi on tunnistettu ainakin autokorjaamot ja -purkamot, joista autopurkamot on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Autokorjaamoja on Salossa noin 80 kpl ja niitä on tarkoitus valvoa satunnaisotannalla noin 20 kpl vuodessa.

Kunnan valvontaviranomaisen vastuulle kuuluvat laitokset ja yritykset, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, selvitetään ja riskit arvioidaan muun valvontatyön ohella.

Taulukko 3. Jätelain mukaiset valvontakohteet ja suunnitelma vuoden 2023 tarkastuksista.

Valvontakohteet	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltu valvonta 2023
Jätelain 100 § mukainen toim.	5	0
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	86	20

3.3.3 Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu mm. jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja roskaantumisasiin.

Roskaantumisen ja tapahtumien jätehuollon valvontaa ympäristönsuojelu suorittaa lähinnä saapuneiden valitusten ja ilmoitusten tarkastamisen yhteydessä. Roskaantumiseen liittyviä tarkastuksia tehdään määrällisesti eniten.

Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen valvoo osaltaan jätehuoltomääräyksiä, eräiden jätteiden hyödyntämistä maanrakentamisessa sekä rakennus- ja purkujätehuoltoa. Valvontaa toteutetaan tarvittaessa.

Jätelain 125 §:n perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ei-luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi. Mikäli yksittäinen määräys annetaan, viranomainen myös valvoo sitä.

3.4 Muu valvonta

Muita valvontakohteita ovat tarpeen mukaan

- viemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät
- vesihuoltolain mukaiset kohteet
- maatalouden lietalantasäiliöt
- nitraattiasetuksen mukaiset kohteet
- pienet eläinsuojat
- pienet toiminnot kuten esim. korjaamot, purkamot, maalaamot jne.
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä kuten esim. öljysäiliöt, lannan levitys jne.
- venesatamat
- vesilain mukaiset kohteet kuten ns. ojariitakohteet sekä vesistö rakentamiskohteet

Vuonna 2021 aloitettua haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvontaa pyritään jatkamaan, jos resurssit siihen riittävät.

4. Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta

4.1 Ympäristönsuojelulain ja jätelain valvonta

Vuoden 2022 aikana oli suunniteltu tehtäväksi 28 määräaikaistarkastusta ympäristönsuojelulain mukaisissa valvontakohteissa. Toteutunut tarkastusten määrä oli 26 kpl. Tämä on 93 % tavoitellusta valvontatarkastusten määrästä, kun tavoitteena oli 70 %. Edellisen vuoden huonon tuloksen vuoksi valvonnan toteutumiseen kiinnitettiin erityistä huomiota ja valvonta saatiin toteutettua näinkin hyvin. Käytännössä vuonna 2021 valvomatta jääneitä kohteita valvottiin vuonna 2022 ja vuoden 2022 kohteita siirretään vuoteen 2023. Työmäärä ympäristönsuojelussa lisääntyy joka vuosi eikä nykyisellä henkilöresurssilla pystytä vastaamaan lisääntyneeseen työmäärään. Koko toimintaa priorisoitiin vuonna 2021 ja valvontaa tärkeämmäksi nähtiin mm. lupien valmistelu, jotta yrittäjien toimintaedellytykset säilyvät. Valvontaa on myös vuonna 2022 priorisoitu niin, että tarkastuksia on tehty tärkeysjärjestyksessä.

Toteutuneiden ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonta on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen toteutunut valvonta vuonna 2022 verrattuna suunnitelmaan

Valvottavat toiminnot	Suunnitelma 2022 kpl/joista pohjavesialueella	Toteutunut valvonta 2022
Energiantuotanto	0 / 1	1 / 1
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	7	5
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	0	1
Mineraalituotteiden valmistus	2 / 2	2 / 2
Eläinsuojat	13 / 1	9 / 1
Liikenne	2 / 2	3 / 2
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	5 / 1	4 / 1
Muu toiminta		
- Ulkona sijaitseva ampumarata	1	0
- Pysyvä, ulkona sijaitseva laitospäinen suihkupuhaluspaikka	0	0
- Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos	0	0
- Muu toiminta (lumenkaatopaikka)	0	1
Yhteensä	28 / 7	26 / 7

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

Jätelain mukainen valvonta keskittyi autokorjaamoihin ja niitä tarkastettiin 6 kpl. Valvonnoissa havaittiin merkittäviä puutteita yleisessä tietotaidossa ja tarkoitus on järjestää autokorjaamoille pieni koulutustilaisuus, jotta tietoa saataisiin paremmin jaettua yrittäjille. Toteutunut jätelain mukainen valvonta on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Toteutunut jätelain mukainen valvonta vuonna 2022.

Valvontakohde	Suunniteltu valvonta 2022	Toteutunut valvonta 2022
Jätelain 100 § mukainen toim.	1	1
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	20	6

4.2 Maa-ainesten oton valvonta

Maa-ainesten ottoon liittyviä lupia valvottiin vuonna 2022 31 kpl. Tämä on voimassaolevien lupien määrästä 58 %. Samalla valvontakäynnillä tarkastettiin myös ympäristölupa, jos sellainen oli maa-ainestenottokohteessa voimassa tai koko yhteiskäsittelylupa, jos toiminnalla oli sellainen. Kohdetta ei tarkasteta, jos toiminnanharjoittaja on ilmoittanut ettei maa-ainestenottamista tehdä vuoden aikana. Tällöin myöskään valvontamaksua ei ole peritty.

Luvanhaltijat raportoivat edellisen vuoden ottomäärät NOTTO-järjestelmään kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuonna 2021 Salon alueella kalliokiviainesta otettiin yhteensä noin 223 000 m³. Soraa ja hiekkaa otettiin 287 000 m³. Multaa ei otettu vuonna 2021 lainkaan.

4.3 Muu valvonta

Vuonna 2021 aloitettua haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvontaa ei pystytty jatkamaan vuonna 2022, koska valvontaresurssi pieneni valtakunnallisten monimuotoisuustavoitteiden aiheuttaman hankesuman vuoksi. Haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvonnassa keskityttiin edellisissä valvonnoissa havaittujen puutteiden korjaamiseen.

Nitraattiasetusta valvottiin mm. muutaman hevostallin lannankäsittelyä koskevissa valvonnoissa. Lisäksi valvontaa tehtiin esim. roskaantumisasiossa kuntalaisilta tulleiden ilmoitusten perusteella.